

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

LÕPLIK
A6-0366/2006

18.10.2006

RAPORT

Euroopa julgeolekustrategia rakendamine EJKP kontekstis
(2006/2033(INI))

Väliskomisjon

Raportöör: Karl von Wogau

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	13
GUE/NGL VÄHEMUSE ARVAMUS – EUROOPA ÜHENDATUD VASAKPOOLSETE / PÕHJAMAADE ROHELISTE VASAKPOOLSETE LIITFRAKTSIOON	19
MENETLUS	20

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

Euroopa julgeolekustrateegia rakendamise kohta EJKP kontekstis (2006/2033(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 12. detsembril 2003 Euroopa Ülemkogu poolt vastu võetud Euroopa julgeolekustrateegiat;
- võttes arvesse 29. oktoobril 2004 Roomas allkirjastatud Euroopa põhiseaduse lepingut;
- võttes arvesse Euroopa Ülemkogu 16.–17. juuni ja 15.–16. detsembri 2005. aasta kohtumiste eesistujariigi järeldusi ning eriti eesistujariigi aruandeid Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika (EJKP) kohta;
- võttes arvesse oma 14. aprilli 2005. aasta resolutsiooni Euroopa julgeolekustrateegia kohta¹;
- võttes arvesse ELi massihävitusrelvade leviku vastast strateegiat, mille nõukogu 9. detsembril 2003 heaks kiitis;
- võttes arvesse endise voliniku Michel Barnieri 2006. aasta mai aruannet „Euroopa kodanikukaitse jõud: Euroopa abi“;
- võttes arvesse oma 2. veebruari 2006. aasta resolutsiooni nõukogu aastaaruande kohta Euroopa Parlamendile ÜVJP peamiste aspektide ja põhiliste valikuvõimaluste, sealhulgas nende rahalise mõju kohta Euroopa ühenduste üldeelarvele – 2004²;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;
- võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A6-0366/2006),

Üldised kaalutlused

- arvestades, et Euroopa julgeolekustrateegia on osa üldisest ÜVJPst ja EJKPst, mille alusel saab rakendada tervet rida Euroopa Liidu võimalikke poliitilisi meetmeid, sh diplomaatia-, majandus- ja arengupoliitika meetmeid;
- arvestades, et viimase kümne aasta rahvaküsitlused on näidanud püsivalt suurt heakskiitu ning on teatavaks saanud, et üle 60% ELi kodanikest on Euroopa Liidu ühise välispoliitika poolt ja üle 70% on Euroopa Liidu ühise kaitsepoliitika poolt; arvestades veel, et muud küsitlused näitavad, et kasvavaid sõjalisi kulusi ei toetata;
- kuna julgeolekut ja rahvusvahelise terrorismiga võitlemist peetakse ELi jaoks esmatähtsaks, on vaja EJKPs ühist reageeringut ja ühisstrateegiat;

¹ ELT C 33 E, 9.2.2006, lk 580.

² *Vastuvõetud tekstid*, P6_TA(2006)0037.

- D. arvestades, et Euroopa Liit peab tugevdama kontrolli relvaekspordi üle ja seda tuleb teha ka rahvusvaheliselt;
1. tunnistab, et 2003. aasta detsembri Euroopa julgeolekustrateegia, mis põhineb eesistujariigi Kreeka algatusel, sisaldab tänapäeva maailma ohtude suurepärasest analüüsi ning sedastab ELi välispoliitika aluspõhimõtted; rõhutab aga vajadust selle rakendamist korrapäraselt kontrollida, et suuta reageerida geopoliitilistele arengutele;
 2. märgib, et nagu osutatud Euroopa julgeolekustrateegias, on Euroopa Liidu ja selle kodanikke ähvardavad peamised ohud praegu rahvusvaheline terrorism, massihävitusrelvade levik, piirkondlikud konfliktid, mittetoimiv riigivõim ja organiseeritud kuritegevus; rõhutab, et Euroopa julgeolekustrateegia edasisse arendamisse tuleb strateegilise eesmärgina lisada energiaallikate osas kasvava ülemaailmse konkurentsi vastamine geopoliitilistele ja geomajanduslikele väljakutsetele ning loodusõnnetused ja liidu välispiiride julgeolek; on mures võidurelvastumiste jätkumise pärast ülemaailmsel ja piirkondlikul tasandil ning tavarelvade jätkuva leviku pärast;
 3. tunnistab, et rahvusvahelise terrorismi vastast võitlust ei saa siiski jätkata vaid sõjaliste vahenditega, ning et terrorismi ennetamine ja tõkestamine eeldab tervet rida mittesõjalisi meetmeid, sealhulgas luureandmete jagamine ning politsei- ja õiguskooostöö, mille puhul on vajalik täielik institutsioonide- ja sammaste vaheline koostöö, ning et läbikukkunud või läbikukkuvates riikides on vaja rajada demokraatlikud institutsioonid, infrastruktuur ja kodanikuühiskond; rõhutab, et ELi üks suuremaid panuseid rahvusvahelise terrorismi ennetamise vallas on tema võime olla tõhus demokraatlike institutsioonide, sotsiaalse ja majandusliku infrastruktuuri, hea valitsemistava ning kodanikuühiskonna rajamisel või ülesehitamisel, ning edukas võitlus rassismi ja ksenofoobiaga;
 4. juhib tähelepanu, et Euroopa Liidu välis- ja julgeolekupoliitika ülesanne on kaitsta liidu kodanikke kõnealuste ohtude eest, kaitsta liidu põhjendatud huve ning edendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja eesmärke, tegutsedes kogu maailmas valitseva rahu ja demokraatia eest vastutava globaalse osalejana; toetab kindlalt Euroopa julgeolekustrateegia põhimõtet, et parim vahend nimetatud eesmärkide saavutamiseks on „tõhus mitmepoolsus”, s.t rahvusvahelised institutsioonid ja rahvusvaheline õigus;
 5. kordab oma seisukohta, et Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika kaudu peab liit oma ülesandeid täitma esmalt rahumeelsete vahenditega ning sõjaliste vahenditega üksnes siis, kui kõik läbirääkimiste võimalused on põhjalikult läbi uuritud ja jõutud ummikusse; kõnealuste õiguspärase ülesannete elluviimisel peaks peamine tähelepanu olema inimõiguste ja kodanike põhivabaduste selgel austamisel ELi-siseselt ja väljaspool ELi piire;
 6. arvab, et geopoliitilised väljakutsed on alates Euroopa julgeolekustrateegia vastuvõtmisest 2003. aastal oluliselt muutunud, mistõttu Euroopa julgeolekustrateegia tuleb hiljemalt 2008. aastal läbi vaadata; on seisukohal, et strateegia tuleb iga viie aasta järel läbi vaadata ning seda tuleb arutada Euroopa Parlamendis ja liikmesriikide parlamentides;

7. juhib tähelepanu, et ülimalt tähtis on tõhusalt koordineerida rahvusvahelise üldsuse kriisile reageerimise tsiviil- ja sõjalisi elemente; arwab, et selles kontekstis peaks EL eelkõige tuginema oma strateegilisele partnerlusele NATOga ja püüdma tugevdada koostööd NATOga operatsioonides ja missioonidel paljusid küsimusi käsitleva tiheda poliitilise dialoogi põhjal;
8. nõuab tungivalt, et liikmesriigid toetaksid Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentaarset dimensiooni, mille korral arengud institutsionaalsel ja finantstasandil käivad paralleelselt parlamentaarse kontrolli laienemisega; tuletab meelde, et EJKP parlamentaarse järelevalve puhul jagavad Euroopa Parlament ja liikmesriikide parlamendid vastutust nende vastavate õiguste ja kohustuste põhjal asjaomaste asutamislepingute ja põhiseaduste alusel;
9. toetab tihedamaid suhteid ning intensiivsemat teabevahetust Euroopa Parlamendi ja liikmesriikide parlamentide vahel seoses EJKPd käsitlevate küsimustega, et võimaldada ulatuslikumat dialoogi parlamentide vahel;
10. rõhutab, et Euroopa Liit peab suutma anda olulise panuse selleks, et:
 - a) kaitsta end iga tegeliku ja selge julgeolekuohu vastu;
 - b) tagada rahu ning poliitiline ja majanduslik stabiilsus eelkõige oma geograafilises naabruses ning mujal maailmas vastavalt ÜRO põhikirjale;
 - c) teostada humanitaarabioperatsioone ja päästeoperatsioone;
 - d) ennetada ja juhtida konflikte ning edendada demokraatiat ja austust inimõiguste vastu;
 - e) edendada piirkondlikku ja ülemaailmset desarmeerimist;
11. rõhutab, et kolmanda riigi relvajõudude rünnaku korral liidu territooriumile jääb kollektiivse kaitse tagajaks NATO; tunneb heameelt NATO kasvava suutlikkuse üle osaleda ka alliansi liikmesriikide piiridest väljaspool toimuvatel operatsioonidel; ning peab NATOt ka julgeolekuküsimuste Atlandi-ülese dialoogi sobivaks foorumiks;
12. tunnistab, et liikmesriikide relvajõudude suutlikkust ja nende kättesaadavust ELi jaoks mõjutab asjaolu, et enamik liikmesriike on nii ELi kui ka NATO liikmed ning hoiavad ühe relvajõudude rühma kummagi organisatsiooni käsutuses; seetõttu nõuab, et Euroopa Liit peaks jätkama intensiivset koostööd NATOga, eriti võimaluste arendamise vallas;
13. hoiatab jõupingutuse dubleerimise eest NATO ja ELi ning ELi liikmesriikide vahel;
14. arwab, et EJKP käsutuses on praegu tsiviil- ja sõjaliste operatsioonide tarbeks piiratud ressursid; nõuab seetõttu, et Euroopa Liit – enda kui globaalse osaleja usaldusväarsuse kujundamiseks – keskendaks oma suutlikkuse esmajoones oma geograafilistele naabritele, eriti Balkanile;

Integreeritud tsiviil-sõjaline koostöö

15. tunneb heameelt selle üle, et Euroopa Liit rõhutab tsiviil-sõjalise koostöö tugevdamist kriisiohjamisel, ja tunnistab, et tsiviilkriisi ohjamise suutlikkuse arendamine on olnud iseloomulik tunnus ning annab lisandväärtust EJKP arendamisele ja konflikti ennetusele, humanitaarsekkumisele, konfliktijärgsele ülesehitusele ja rahu tagamisele;

16. on saanud julgustust 2008. aasta tsiviilpõhieesmärgi raames tehtud hiljutistest katsetest hakata taas rõhutama tsiviilvõime ja -suutlikkuse arendamise tähtsust; saab veelgi julgustust tsiviil-sõjalise üksuse ja operatsioonikeskuse võimest mängida tähtsat osa liidu integreeritud tsiviil-sõjalisele koostööle ja kooskõlastusele suunatud lähenemise arendamisel; soovib seetõttu, et tsiviil-sõjalist üksust ja operatsioonikeskust ajakohastataks, et neist saaks Euroopa peastaap tsiviil-sõjaliste missioonide elluviimisel;
17. tunnistab, et satelliit- ja õhuluuresüsteemide, integreeritud telekommunikatsioonisüsteemide ning meritsi ja õhuteed pidi strateegilise ümberpaiknemise valdkonnas peamine suutlikkus on oluline nii tsiviil- kui sõjalise kriisi ohjamise operatsioonide jaoks; nõuab, et Euroopa Kaitseagentuur algatataks koos komisjoniga integreeritud uurimis- ja arendusmenetlused valdkondades, mis tugevdavad integreeritud ja koordineeritud tsiviil-sõjalisi lähenemisi, eelkõige satelliit- ja õhuluuresüsteemide ning integreeritud telekommunikatsioonisüsteemide valdkonnas;

Kriisiohjamine

18. tunneb heameelt ülemaailmse katastroofihoiatus- ja koordinatsioonisüsteemi loomise üle, mida on rahastanud komisjon tihedas koostöös ÜROga; juhib tähelepanu, et nimetatud süsteem peaks märkimisväärselt parandama Euroopa Liidu reageerimisvõimet;
19. märgib komisjoni loodud tervisekriisilukordade üksuse tegevust; rõhutab nimetatud üksuse tähtsust nii teabe ja andmete varu ja selle kättesaadavuse osas, et edastada hoiatusi pandeemiate ja epideemiate kohta ning samuti bioloogiliste ja keemiliste ohtude kohta; kutsub seetõttu nõukogu ja komisjoni üles tegema vajalikke korraldusi, mille abil komisjoni kaasataks meetmete kooskõlastamise tervisekriiside ja piiriüleste bioterrorirünnakute korral;
20. tunneb heameelt komisjoni jõupingutuste üle viia sisse ühenduse katastroofi kaitse menetlus, kaasa arvatud tõsise terrorirünnaku korral; märgib, et nimetatud menetlus põhineb eeskätt abi andmiseks kättesaadavate riiklike vahendite kohta käivaid andmeid sisaldavas andmebaasis oleval teabel; märgib, et nimetatud andmebaasi ajasäästlikkust, mis ühtlasi edendab ka koostoimimist, saaks oluliselt parandada, kui kõnealune andmebaas võtaks üle ELi sõjalise staabi loodud andmebaasi, mis sisaldab kõikide kriisiohjamiseks kättesaadavate ressursside üksikasju; kutsub seetõttu nõukogu ja komisjoni üles pidama vajalikke kõnelusi ja võtma vastu vajalikke meetmeid nimetatud ülevõtmise võimaldamiseks;
21. tunneb heameelt nõukogu jõupingutuste üle tagada katastroofi korral kättesaadavate paljude EJKP ressursside kiire ja tõhus rakendamine; sellega seoses rõhutab, kui hädavajalik on täita lüngad strateegilise (õhu-) transpordi koordineerimise osas; nõuab seetõttu kindlalt, et liikmesriigid muudaksid nimetatud probleemi lahendamiseks vajalikud rahalised vahendid kättesaadavaks võimalikult ruttu; samuti kutsub nõukogu üles uurima väga põhjalikult endise voliniku Michel Barnieri 2006. aasta mais esitatud aruandes tehtud ettepanekuid;
22. arvab, et EJKP areng on aidanud kaasa nõukogu ja komisjoni jõudusid käsitlevate „hallide tsoonide” tekkele eeskätt seoses tsiviilmissioonidel osalusega; loodab, et

stabiilsusinstrumendi vastuvõtmine toob kaasa selgust ilma, et see mõjutaks negatiivselt kriisiohjamise paindlikkust, mida on tänapäevani praktikas näidatud;

23. tervitab seoses 2008. aasta tsiviilpõhieesmärgiga, eriti tsiviilreageerimisrühmade ja integreeritud politseirühmade kasutamise kavade väljatöötamisega tehtud edusamme; märgib ka asjatundlikkuse arengut seoses organiseeritud kuritegevuse ja inimkaubanduse vastase võitlusega; tervitab samuti kriisiplatvormi loomist komisjonis, kes on enda eesmärgiks seadnud kohapealsete EJKP missioonide käivitusfaasi kiirendamise; kutsub nõukogu ja komisjoni üles kooskõlastama oma jõupingutusi ning seetõttu teeb ettepaneku, et koostataks ühine koolituskava kõikidele missioonide kavandamisega tegelevatele töötajatele;

Sisejulgeolek

24. juhib tähelepanu, et iga julgeolekupoliitika esmane ülesanne on oma territooriumi kaitsmine; tunnistab, et Euroopa kodanikud ootavad Euroopa kaitsepoliitikalt esmajoonel oma isikliku julgeoleku tagamist, millega kaasneb nende põhiliste inimõiguste austamine;
25. juhib tähelepanu, et EL peab kaitsma oma välispiire, kaitsma elutähtsaid infrastruktuure, lõhkuma rahvusvahelised terroristlikud rahastamisvõrgustikud ja võitlema organiseeritud kuritegevuse vastu; palub sellega seoses komisjonil ja liikmesriikidel välja töötada liidu välispiiride ühtse haldamise süsteem, ilma et see piiraks inim- või põhiõiguste kaitset ning humanitaarõigust, eeskätt pagulaste osas;
26. juhib tähelepanu, et EL peab:
 - tagama varustuse vaba liikumise tööstusele ja üksiktarbijatele ning eelkõige süsivesinike vaba liikumise, mis hõlmab laevade, lendude ja torujuhtmete turvalisust;
 - kaitsma end küberrünnaku eest, mis võib häirida eluliselt tähtsaid sidekanaleid, finants- ja energiasüsteeme;

Kiire tegutsemine vastavalt ÜRO põhikirjale

27. kinnitab tõsiasi, et Euroopa julgeolekustrateegia, eeldades, et liit uute ohtudega seoses peab olema valmis tegutsema enne kriiside puhkemist ja võtma varajasi ennetavaid meetmeid konfliktide ja ohtudega tegelemiseks, tugineb piiramatult Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjale kui rahvusvaheliste suhete alusraamistikule;

Käitumiseeskirjad/koolitus

28. märgib, et kõikides EJKP operatsioonides osaleva personali käitumist reguleerivad mitmed juhendid ning üldised käitumiseeskirjad, mis on toodud dokumentides; tunneb heameelt neis juhendites ning eeskirjades inimõigusnormide ja –eeskirjade järgimise esimeste märkide üle; samuti märgib kiitvalt jõupingutusi selle tagamiseks, et tulevikus oleks EJKP eri poliitikavaldkondades, programmides ja algatustes sooline mõõde tähtsamal kohal;

29. võtab teadmiseks nõukogu jõupingutused arendada edasi nii strateegilisi kui operatiivseid EJKP koolitusprogramme diplomaatilise, sõjaväelise ja tsiviilpersonali tarbeks; ootab, et Euroopa Parlamendi ekspertidele antaks võimalus osaleda neis programmides; kiidab heaks lähenemise miinimumstandardite kehtestamisele personali koolitamiseks kohapeal toimuvatel EJKP missioonidel; ning kutsub nõukogu üles tegema koostööd komisjoni ja liikmesriikidega kõikide koolitusmeetmete standardiseerimise suunas kõikidel tasanditel;
30. on arvamusel, et sõdureid seatakse asjatusse ohtu, kui käsuliin, varustus või relvastus ei vasta nende ülesannete täitmiseks vajalikele nõuetele. peab seetõttu eriti oluliseks tagada, et ELi alluvuses olevatel üksustel oleks asjakohane varustus;
31. on seisukohal, et sõjalise suutlikkuse tõhus kasutamine ei ole võimalik ilma Euroopa võimsuse prognoosimise võime tõsise tõhustamiseta, sh ümberpaiknemine õhuteed pidi ja meritsi; sellega seoses tunnistab erinevate riikide jõupingutusi oma õhutranspordi ning maitsi ja meritsi suutlikkuse suurendamiseks ning rohkemate lennukiemalaevade omandamise plaane;
32. võtab teadmiseks, et riikidevaheliste operatsioonide puhul põhjustab osalevate üksuste kasutatav erinev ja sageli omavahel kokkusobimatu varustus lisakulusid ja vähendab tõhusust; seetõttu arvab, et EL peaks edendama meetmeid varustuse ja relvastuse ühtlustamiseks eesmärgiga optimeerida ressursid ja rahvusvaheliste operatsioonide tõhusus;

Luure

33. kritiseerib eriti tõsist fakti, et praegu moodustatavatel lahingrühmadel ei ole ühesugust juurdepääsu õhu- ja kosmosepõhisele luurele, ning avaldab kahetsust, et riiklike satelliit-luuresüsteemide Helios, SAR-Lupe ja Cosmo-Skymed andmed ei ole kõikidele liikmesriikidele ühiselt kättesaadavad;
34. nende puuduste korvamiseks:
 - a) nõuab tungivalt, et moodustatavad lahingrühmad saaksid luure ja telekommunikatsiooni valdkonnas ühise või vähemalt omavahel kokkusobiva varustuse;
 - b) nõuab, et järgmise põlvkonna luuresüsteemid ühendataks Euroopa süsteemi, mille andmed oleksid kättesaadavad sõjalisel, politseitöö ja katastroofide ohjamise otstarbel, kasutades Torrejónis asuvat satelliidikeskust;
35. juhib tähelepanu, et NATO arendab praegu lisaks olemasolevatele või väljatöötatavatele riiklikele süsteemidele lennukipõhist luuresüsteemi AGS; nõuab, et kõnealune süsteem tehtaks kättesaadavaks ELi liikmesriikidele, eriti ELi lahingrühmade kontekstis;
36. on seisukohal, et telekommunikatsiooni valdkonnas tuleb riikidevaheliste üksuste juhtimiseks kujundada välja ühine süsteem; väljendab seetõttu seisukohta, et sõjaväe, politsei ja hädaabiteenuste varustus peaks vastama samadele tehnilistele normidele, nagu see on näiteks Soomes;

Piirivalve

37. on endiselt eriti mures piirivalvevarustuse omavahelise kokkusobimatuse ja kvaliteedi pärast ning kordab nõudmist, et tööstus peab esitama sidusa ettepaneku selle olukorra lahendamiseks;

Transport

38. arvab, et kuna transport, eriti strateegiline ümberpaiknemine, on iga ELi kriisiohjamise meetme oluline puudus, ollakse suuresti huvitatud Euroopa eraldiseisvast korrast, millega tagatakse juurdepääs tavapärasele mitmeliigilisele tsiviiltranspordile, mis rajaneb integreeritud tsiviil-sõjalisel lähenemisel ning millega tagatakse mastaabisääst kõigi Euroopa osalejate jaoks kriisiohjamisel nii EJKP kui katastroofiabi otstarbel;

EJKP otsustamismenetluse nõrgad küljed

39. arvab, et EJKP missiooni läbiviimise otsusele eelneval poliitilisel otsustamismenetlusel on mitu nõrka külge, nagu ilmses eelseisva missiooni puhul Kongo Demokraatlikku Vabariiki; seetõttu kutsub nõukogu üles vaatama läbi nimetatud menetluse eri etapid ja vajaduse korral võtma meetmeid nende nõrkade külgede kõrvaldamiseks; sellega seoses tuleb nõukogule ja eelkõige selle poliitilise julgeoleku komiteele meelde kohustust anda aru Euroopa Parlamendile;
40. kinnitab oma nõudmist piiramatu sekkumise järele ja samuti oma õigust iga-aastasele eelnevale konsulteerimisele ÜVJP eelseisvate aspektide ja valikuvõimaluste suhtes, nagu on ette nähtud kehtivates asutamislepingutes; kutsub nõukogu kindlalt üles Euroopa Parlamendi puhul ellu viima palju avatumat ja läbipaistvamat teabepoliitikat ÜVJP ja EJKP osas; sellega seoses kritiseerib praegust Euroopa Parlamendi juurdepääsumenetlust nõukogu salajastele dokumentidele, mis enamikul juhtudel sisaldavad üksnes väga üldist teavet;
41. nõuab, et sõjavarustusele ja relvastusele tehtavate kulutuste üle tuleks otsustada eelarvetes, mis on allutatud parlamentaarsele kontrollile; on seetõttu seisukohal, et paralleel-eelarveid ja -mehhanisme, mida ei suuda tõhusalt kontrollida ei riikide parlamendid ega Euroopa Parlament, tuleks vältida;
42. märgib, et Euroopa Liidu eelarves on mitmesuguseid julgeolekuga seotud rubriike, nagu kriisioperatsioonideks, välispiiride ja elutähtsa infrastruktuuri kaitsmiseks, julgeolekualaseks teadustööks ning programmide Galileo ja GMES elluviimiseks mõeldud assigneeringud;
43. nõuab tungivalt eriti kriisioperatsioonideks, välispiiride julgeolekuks, julgeolekualaseks teadustööks ja Galileo programmiks määratud eelarvevahendite edasist suurendamist; pikemas perspektiivis peaks julgeolekualase teadustöö rahastamisnõuete üle otsustama julgeolekualase teadustöö kõrgetasemeline tööühm;
44. nõuab ka sõjaliste kriisioperatsioonide rahastamist Euroopa Liidu eelarvest ning, et liikmesriigid teeksid selleks otstarbeks kättesaadavaks ELi lisavahendid;

45. kritiseerib tõsiasi, et nn ATHENA mehhanismi ja teiste *ad hoc*-mehhanismide tõttu, mida rahastavad liikmesriigid või koguni Euroopa Arengufond, ei ole Euroopa Parlament võimeline kontrollima eelarve täitmist EJKP sõjaliste operatsioonide suhtes. juhib tähelepanu sellele, et samuti on vaja läbipaistvust tsiviil-sõjaliste operatsioonide (nt politseimissioonid) osas, mis jäävad *ad hoc* kokkulepete ja ÜVJP eelarvest rahastamise vahelisse halli tsooni;
46. nõuab, et EJKP kulutuste läbipaistvuse suurendamiseks ning Euroopa julgeolekustrateegia eesmärkide saavutamiseks vajamineva sõjalise ja tsiviilsuutlikkuse arengu toetamiseks tuleks võtta kasutusele uus eelarvemetoodika:
- a) esimesel etapil, mis algab 2007. aastal ja kestab kuni kaks aastat, peaks nõukogu töötama välja eelarvedokumendi, milles kajastub liikmesriikide kohustus täita 2008. aasta peamist tsiviileesmärki ja 2010. aasta peamist sõjalist eesmärki, toetudes juba olemasolevatele kataloogidele (vajaduste kataloog, relvajõudude kataloog ja edusammude kataloog);
- b) teisel etapil peaksid liikmesriigid siduma end ise EJKPga "virtuaalse" eelarve kaudu, milles nad lubaksid mitmeaastases perspektiivis eraldada EJKP operatsioonide varustuse ja personali rahastamiseks vajalikke rahalisi vahendeid; Kuigi see dokument ei oleks õiguslikult siduv, oleks sellel poliitiline tähendus ELi/EÜ eelarvet toetava dokumendina ning selles oleks ära näidatud summad, mida liikmesriigid on valmis EJKPle kulutama. See peaks hõlbustama "koormuse jagamist" liikmesriikide vahel, luues sõjaliste kulutuste osas suurema läbipaistvuse, ning seda peaksid igal aastal ühiselt arutama Euroopa Parlament ja ELi liikmesriikide parlamendid.

Euroopa kaitsevarustuse turg ja ühine teadustöö

47. on seisukohal, et Euroopa kaitsevarustuse turu loomiseks tuleb Euroopa Ühenduse asutamislepingu kaitsevaldkonda puudutavaid erandisätteid (artikkel 296) kohaldada praegusest piiratumalt; ootab komisjoni tõlgendavat teatist artikli 296 rakendamise kohta ning ettepanekut võtta vastu kaitsealaseid riigihankeid käsitlev eridirektiiv; tervitab Euroopa Kaitseagentuuri relvahangete toimimisyhendi ning palub kõikidel liikmesriikidel sellele alla kirjutada; nõuab kindlalt tasaarvelduste ja „juste retour” tava kaotamist; peab vajalikuks tõhustada Euroopa Kaitseagentuuri tööd EJKP raames;
48. tunnistab ühise teadustöö tähtsust Euroopa tööstuse konkurentsivõime seisukohast; nõuab seetõttu suuremat vastastikust täiendavust komisjoni ja Euroopa Kaitseagentuuri töö vahel läbi tõhusama dialoogi tsiviil-, julgeoleku- ja kaitsealaste uuringute osas Euroopas; rõhutab, et ELi eesmärkideks peaks olema kahese kasutusega tehnoloogiate ja mitmefunktsiooniliste võimalustega varustamine ning samuti tsiviil- ja kaitse eesmärgil tehtavaid teadusuuringuid eraldava lõhe ületamine; peab – arvestades muude teadusvaldkondadega võrreldes nimetatud sektori ettevõtte struktuuride mitmekesisust – vajalikuks kohandada väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate määratlust Euroopa julgeolekualase teadustöö valdkonnas;
49. nõuab, et 1998. a relvaekspordi toimimisyhend muutuks kõikides liikmesriikides õiguslikult siduvaks ning seda kohaldatakse ja rakendatakse tõhusalt; on arvamusel, et otsuse sihtriikide vastavuse üle juhendi tingimustele peaks langetama ühtsetest alustest

lähtuvalt; palub lisaks lihtsustada kaitsevarustuse ühendusesisese ekspedeerimise tingimusi; nõuab tungivalt, et komisjon kiirendaks oma jõupingutusi kõnealuses valdkonnas;

Massihävitusrelvad/Iraan

50. mõistab, et miski ei garanteeri, et katsed takistada Iraanil relvades kasutatava rikastatud uraani tootmist on edukad; arvab siiski, et ELi kolme suurima riigi, Ameerika Ühendriikide, Venemaa ja Hiina tehtud ühine läbirääkimispakkumine pakub kõige paljutõotavamalt suunda; tunneb heameelt nimetatud pakkumist toetava mitmepoolse lähenemise üle; märgib rõõmuga Euroopa osa selle tekkes; tervitab Ameerika Ühendriikide valmidust osaleda samadel läbirääkimistel Iraaniga;

Julgeoleku- ja kaitseleidi suunas

51. juhib tähelepanu, et EL on arenemas kaitse- ja julgeolekuliiduks, hõlmates nii välisjulgeolekut kui ka sisejulgeolekut, võideldes terrorismi kõikide liikidega ja tegeledes katastroofide ohjamisega, mille elemendid on:

a) liikmesriikide lubadus, et nad suudavad:

– 60 päeva jooksul 60 000 sõdurit positsioonidele viia ning kaasata nad ühe aasta vältavatesse rahuvalve- ja rahuoperatsioonidesse, nagu otsustati Helsingis toimunud Euroopa Ülemkogu istungil, ning moodustada 13 kiirreageerivat lahingrühma, millest kaks on alates 2007. aastast alalises valmisolekus;

– kujundada politseioperatsioonide, õigusriigi, tsiviiljuhtimise ja tsiviilkaitse valdkonnas välja tsiviilkriisiohjamise suutlikkuse, nagu otsustati Feiras toimunud Euroopa Ülemkogu istungil;

b) Euroopa juhtimisstruktuur, mis koosneb poliitika- ja julgeolekukomiteest, sõjalisest komiteest, sõjalisest staabist (kõik on tegutsenud alates 2001. aastast) ning tsiviil-sõjalisest üksusest koos loodava operatsioonikeskusega;

c) Euroopa eripolitsei, mille peakorter asub Vicenzas ja mida tuleks kasutada tulevastel politseimissioonidel Kosovos;

d) Euroopa Kaitseagentuur, mille pakkus välja Euroopa Ülemkogu ning mis on tegutsenud alates 2004. aastast;

e) e) Europol ja Euroopa vahistamismäärus;

f) relvahangete ja relvaekspordi ühised eeskirjad;

g) Euroopa julgeolekualane teadustöö kui eraldiseisev temaatiline prioriteet seitsmenda raamprogrammi raames;

52. on arvamusel, et kõnealust protsessi tuleks tugevdada järgmiste elementide kaudu:

- a) kaitsealase ühisturu loomine, mille abil luuakse Euroopa integreeritud kaitsealane tehnoloogiline baas vastavalt liikmesriikidevahelise vastastikuse sõltuvuse ja spetsialiseerumise põhimõttele;
 - b) sõjaväe, politsei ja katastroofide ohjamise teenistuste käsutuses olev ühtne satelliit- ja lennukipõhise luure süsteem ja ühtsed telekommunikatsioonistandardid;
 - c) Vahemeres Euroopa alalise mereväe asutamine, et näidata Euroopa kohalolekut ja suurendada ELi kriisiohjamise potentsiaali kõnealuses julgeolekuhuvidest lähtuvalt ülitähtsas piirkonnas;
 - d) Euroopa eelarve, mis ei hõlma ainult julgeoleku tsiviil-, vaid ka sõjalisi aspekte;
 - e) julgeoleku- ja kaitsepoliitika eest vastutav Euroopa asevälisminister;
 - f) ELi kaitseministrite sagedasemad kohtumised;
 - g) Michel Barnieri 2006. aasta mai aruandes pakutud Euroopa kodanikukaitse üksus ning Euroopa tsiviilotstarbeline rahukorpus ja Partnerlus rahutagamise nimel;
 - h) Euroopa suutlikkus mere- ja õhustranspordi vallas katastroofiabi ning pääste- ja kaitseoperatsioonide korral (mitmeliigiline transport, mis ühendab kõige sobivamad vahendid);
 - i) liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi poolne piisav parlamentaarne kontroll;
53. rõhutab Euroopa põhiseaduse lepingu tähtsust, millega kaasneb märkimisväärne edu julgeoleku- ja kaitseleidi suunas, eriti seoses järgmisega:
- a) Euroopa välisminister, kes on samal ajal Euroopa Komisjoni asepresident;
 - b) solidaarsusklausel juhul, kui liikmesriik ähvardab terrorirünnak, looduskatastroof või inimese põhjustatud katastroof;
 - c) liikmesriikide vahelise vastastikuse abistamise klausel liikmesriigi territooriumi vastu suunatud relvastatud kallaletungi korral;

o

o o

54. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide parlamentidele, ÜRO, NATO ja OSCE peasekretäridele ja Euroopa Nõukogu presidendile.

SELETUSKIRI

12. detsembril 2003. aastal võttis Euroopa Ülemkogu vastu ELi ühise välis- ja julgeolekupoliitika alase kõrge esindaja Javier Solana pakutud Euroopa julgeolekustrateegia "Turvaline Euroopa paremas maailmas". Kõnealune strateegia on tänapäeva maailma varitsevate ohtude asjatundlik analüüs ning määratleb ELi välis- ja julgeolekupoliitika tähtsamad põhimõtted. Strateegia on osa Euroopa välissuhetest, välis- ja julgeolekupoliitikast ning hõlmab mitmeid Euroopa Liidu võimalikke poliitilisi meetmeid, sh diplomaatia-, majandus- ja arengupoliitika meetmeid. Arvestades, et geopoliitilised väljakutsed on alates Euroopa julgeolekustrateegia vastuvõtmisest muutunud, on oluline, et Euroopa Parlamendis ja liikmesriikide parlamentides toimuvate arutluste käigus vaadatakse kõnealune strateegia üle iga viie aasta tagant.

Üldsuse toetus Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikale

Vastavalt Eurobaromeetrile toetab 70% ELi kodanikest Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikat kuna inimesed on teadlikud, et neid kõiki ähvardab sama oht nt terrorism, organiseeritud kuritegevus või piirkondlikud konfliktid ning nad tunnevad, et lahendus võib olla ainult Euroopa tasandil. Kõnealune toetus peaks praeguste võimalike vahendite ja ressursidega olema tõhusam, kuna üldsus ei toeta Euroopa sõjanduskulude suurendamist.

Liitu ähvardavad ohud

Tänapäeva maailm on ohtlikum kui 10 aastat tagasi. Euroopa Liit peab olema valmis võtma osa vastutusest, et kaitsta inimeste väärtusi ja huve ning tagada stabiilsus eelkõige oma geograafilises naabruses, kuid ka maailma teistes paikades lähtuvalt ÜRO põhikirjast.

Nagu märgitakse Euroopa julgeolekustrateegias, on Euroopa Liidu ja selle kodanikke ähvardavad peamised ohud praegu rahvusvaheline terrorism, massihävitusrelvade levik, piirkondlikud konfliktid, mittetoimiv riigivõim ja organiseeritud kuritegevus. Kasvav ülemaailmne konkurents vee- ja energiaallikate osas ohustab liidu välispiiride julgeolekut, samuti tuleks strateegia edasises arendamises võtta arvesse tavarelvade levikut ning loodusõnnetusi.

Võitluses rahvusvahelise terrorismiga ei ole võimalik edu saavutada ainult sõjaliste vahenditega. Vajalik on demokraatlike institutsioonide, sotsiaalse ja majandusliku infrastruktuuri, hea valitsemistava ning kodanikuühiskonna rajamine või ülesehitamine, edukas võitlus rassismi ja ksenofoobiaga ning terve rida mittesõjalisi meetmeid, nt luure jagamine ning politsei- ja õiguskooostöö, samuti on läbikukkunud või läbikukkuvates riikides vaja rajada demokraatlikud institutsioonid, infrastruktuur ja kodanikuühiskond.

Liit peab oma välispiiride kindlustamiseks välja töötama liidu välispiiride ühtse haldamise süsteemi, ilma et see piiraks inim- või põhiõiguste kaitset ning humanitaarõigust.

Strateegia eesmärgid ja vahendid

Euroopa Liidu välis- ja julgeolekupoliitika ülesanne on kaitsta liidu kodanikke kõnealuste ohtude eest, kaitsta liidu põhjendatud huve ning edendada Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja eesmäärke, tegutsedes kogu maailmas valitseva rahu ja demokraatia eest vastutava globaalse osalejana.

Kõnealuse ülesande täitmiseks peab liit suutma end kaitsta iga reaalse ja selge julgeolekuohu vastu, tagada rahu ning poliitilise ja majandusliku stabiilsuse eelkõige oma geograafilises naabruses ning mujal maailmas lähtuvalt ÜRO põhikirja põhimõtetest ning viia läbi humanitaarabi- ja päästeoperatsioone, ennetada ja ohjata konflikte, edendada demokraatiat ja inimõiguste austamist ning piirkondlikku ja ülemaailmset relvitustamist.

Liit peab olema valmis tegutsema enne kriiside puhkemist ja võtma varajasi ennetavaid meetmeid konfliktide ja ohtude lahendamiseks. Kõnealuse käitumisega tugineb liit Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirjal kui rahvusvaheliste suhete alusraamistikul.

Nagu ka strateegias rõhutatakse on parimaks vahendiks nimetatud eesmärkide saavutamisel tõhus mitmepoolsus, s.t rahvusvahelised institutsioonid ja rahvusvaheline õigus. Liit peab kõnealuse ülesande täitma eelkõige rahumeelsete vahendite abil ning sõjalisi vahendeid kasutama ainult juhul kui kõik läbirääkimiste võimalused on põhjalikult läbi uuritud ja jõutud ummikusse. Nende õiguspäraste ülesannete elluviimisel peaks peamine tähelepanu olema inimõiguste ja kodanike põhivabaduste täielikul austamisel ELi-siseselt ja väljaspool ELi piire.

Parlamentaarne kontroll julgeoleku- ja kaitsepoliitika üle

Ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika raames ei ole piisavalt parlamentaarset aruandekohustust, nii liikmesriikide parlamentidelt kui ka Euroopa Parlamendilt. Arvestades Euroopa üldsuse jätkuvat toetust Euroopa julgeoleku ja kaitsepoliitikale on vaja suurendada liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi demokraatlikku kontrolli ühise välis- ja julgeolekupoliitika ning Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika üle.

Liikmesriigid peaksid toetama Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika parlamentaarset dimensiooni, mille korral arengud institutsionaalsel ja finantstasandil käivad paralleelselt parlamentaarse kontrolli laienemisega.

Euroopa Parlament peaks tegema algatusi, mis toetavad tihedamaid suhteid ning intensiivsemat teabevahetust liikmesriikide parlamentide vahel seoses EJKPd käsitlevate küsimustega, et võimaldada piisav kontroll EJKP üle.

Tsiviil-sõjaline koostöö

Euroopa Liidu tsiviil-kriisiohjevahendite arendamine ja tsiviil-sõjalise koostöö tugevdamine kriisiohjamise korral on lisandväärtus Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika arengule ning konflikti ennetusele, humanitaarsekkumisele, konfliktijärgsele ülesehitusele ja rahu tagamisele. 2008. aasta tsiviilpõhieesmärgist lähtuvalt tehtud hiljutine katse hakata taas arendama tsiviilsuutlikkust on samm õiges suunas.

Tsiviil-sõjaline üksus ja 1. jaanuarist 2007. aastast tööd alustav operatsioonikeskus hakkavad mängima tähtsat osa liidu integreeritud tsiviil-sõjalises koostöös ja kooskõlastusele suunatud lähenemise arendamisel. Seetõttu on sobilik tsiviil-sõjalise üksuse ja operatsioonikeskuse ajakohastamine, et neist saaks Euroopa peastaap tsiviil-sõjaliste missioonide elluviimisel.

Satelliit- ja õhuluuresüsteemide, integreeritud telekommunikatsioonisüsteemide ning meritsi ja õhuteed pidi strateegilise ümberpaiknemise valdkonnas peamine suutlikkus on oluline nii tsiviil- kui sõjalise kriisi ohjamise operatsioonide jaoks;

Kriisiohjamine

Euroopa Ülemkogu presidendi ja Euroopa Komisjoni presidendi soovil esitas endine Prantsuse välisminister ja endise volinik Michel Barnieri 2006 aasta mais aruande Euroopa kodanikukaitse jõudude loomise kohta. Kõnealune raport on suur samm edasi parandamiseks Euroopa rahvusvahelistele kriisidele reageerimist loodusõnnetuste, laiaulatuslike rünnakute või pandeemiate korral. Lisaks Euroopa kodanikukaitse jõudude loomisele toetab raport Raportöör on seisukohal, et raportis toodud ettepanekute rakendamine peaks olema liikmesriikide ja komisjoni prioriteediks.

Edasised algatused, mis aitavad parandada liidu võimet reageerida on ülemaailmne katastroofihoiatus- ja koordineerimisüsteem, mida rahastab komisjon tihedas koostöös ÜROga ning komisjoni loodud tervisekriisilukordade üksus, mis edastab hoiatusi pandeemiate ja epideemiate kohta ning samuti bioloogiliste ja keemiliste ohtude kohta; Komisjoni jõupingutused alustada ühenduse katastroofi kaitse menetlust, kaasa arvatud tõsise terrorirünnaku korral, nõukogu jõupingutused tagada katastroofi korral kättesaadavate paljude EJKP ressursside kiire ja tõhus rakendamine ning komisjoni asutatud kriisiplatvorm, et kiirendada EJKP kohapealsete missioonide käivitamist.

Kõnealused arengud on aidanud kaasa nõukogu ja komisjoni volitusi käsitlevate „hallide tsoonide” tekkele eeskätt seoses tsiviilmissioonidel osalusega. Stabiilsusinstrumendi vastuvõtmine peaks tooma selgust ilma negatiivse mõjuta kriisiohjamise paindlikkusele. Nõukogu ja komisjon peaksid kõnealuses valdkonnas oma jõupingutusi veelgi koordineerima.

Käitumiseeskirjad/koolitus/käsuliin

Kõikides EJKP operatsioonides osaleva personali käitumist reguleerivad mitmed juhendid ning üldised käitumiseeskirjad, mis järgivad inimõigusnorme ja eeskirju. Nõukogu jõupingutuste tõttu on tulevikus Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitika programmides ja algatustes suurem rõhk soolisel mõõtmel.

Praegu arendatakse nii strateegilisi kui operatiivseid EJKP koolitusprogramme diplomaatilise, sõjaväelise ja tsiviilpersonali jaoks ning Euroopa Parlamendi ekspertidele peaks antama võimalus osaleda neis programmides. Kehtestatud on miinimumstandardid personali koolitamiseks kohapeal toimuvatel EJKP missioonidel. Nõukogu peaks tegema koostööd komisjoni ja liikmesriikidega kõikide koolitusmeetmete standardiseerimise suunas kõikidel tasanditel.

Raportöör tervitab riiklike kaitsekolledžite võrgustikul põhineva Euroopa julgeoleku- ja kaitsekolledži asutamist, mille töös osaleb aktiivselt Euroopa Parlament ning kutsub nõukogu

üles muutma "virtuaalne" kolledž tõeliseks Euroopa kolledžiks.

Sõdureid seatakse asjatusse ohtu, kui käsuliin, varustus või relvastus ei vasta nende ülesannete täitmiseks vajalikele nõuetele. ELile alluvad üksused peaksid olema nõuetekohaselt varustatud.

Euroopa kaitsevarustuse turg, teaduskoostöö ja relvaekspordi kontroll

Riikidevaheliste operatsioonide puhul põhjustab osalevate üksuste kasutatav erinev ja sageli omavahel kokkusobimatu varustus lisakulusid ja vähendab tõhusust. EL peaks edendama meetmeid varustuse ja relvastuse ühtlustamiseks eesmärgiga optimeerida ressursid ja rahvusvaheliste operatsioonide tõhusus.

Euroopa kaitsevarustuse turu loomiseks tuleb Euroopa Ühenduse asutamislepingu kaitsevaldkonda puudutavaid erandisätteid (artikkel 296) kohaldada praegusest piiratumalt. Komisjoni tõlgendav teatis artikli 296 rakendamise kohta, komisjoni edusammud seoses kaitsevarustuse ühendusesisese ekspedeerimise lihtsustamisega ning Euroopa Kaitseagentuuri relvahangete toimimisyjuhend on sammud õiges suunas. Liikmesriigid peaksid lähtuma kõnealuselt tegevusjuhendist ning kaotama tasaarvelduste ja „juste retour” tava.

Koostöö julgeoleku ja kaitsealase teadustöö vallas on oluline Euroopa tööstuse konkurentsivõimele. Saavutada tuleks suurem vastastikkune täiendavus komisjoni ja Euroopa Kaitseagentuuri töö vahel läbi tõhusama dialoogi tsiviil-, julgeoleku- ja kaitsealaste uuringute osas Euroopas. Tsiviil- ja kaitse eesmärgil tehtavaid teadusuuringuid ei peaks teineteisest lahutama.

1998. a relvaekspordi toimimisyjuhend peaks muutuma kõikides liikmesriikides õiguslikult siduvaks ning otsuse sihtriikide vastavuse üle juhendi tingimustele peaks langetama ühtsetest alustest lähtuval

Luure

Praegu moodustatavatel lahingrühmadel ei ole ühesugust juurdepääsu õhu- ja kosmosepõhisele luurele. Riiklike satelliit-luuresüsteemide Helios, SAR-Lupe ja Cosmo-Skymed tulemused peaksid olema kõikidele liikmesriikidele ühiselt kättesaadavad. Järgmise põlvkonna luuresüsteemid peaks integreerima Euroopa süsteemi, mille andmed oleksid kättesaadavad sõjalisel, politseitöö ja katastroofide ohjamise eesmärkidel, kasutades Torrejónis asuvat satelliidikeskust. NATO lennukipõhine luuresüsteemi (AGS) peaks samuti olema kättesaadav kõikidele ELi liikmesriikidele, eriti ELi lahingrühmadele.

Telekommunikatsiooni valdkonnas tuleb riikidevaheliste üksuste juhtimiseks kujundada välja ühine süsteem. Sõjaväe, politsei ja hädaabiteenistuse varustus peaks vastama samadele tehnilistele normidele.

EJKP otsustamismenetluse ja parlamentaarse kontrolli nõrgad küljed

EJKP missiooni läbiviimise otsusele eelneval poliitilisel otsustamismenetlusel on mitu nõrka külge, nagu ilmnis eelseisva missiooni puhul Kongo Demokraatlikku Vabariiki. Nõukogu peaks läbi vaatama kõnealuselt menetluse erinevad etapid, võtma vajalikud meetmed puuduste kõrvaldamiseks ja konsulteerima vastavalt Euroopa Parlamendiga.

Euroopa Parlament peab olema tugevalt kaasatud ja tal on õigus iga-aastasele eelnevale konsulteerimisele ÜVJP ja EJKP eelseisvate aspektide ja valikuvõimaluste suhtes, nagu on ette nähtud kehtivates asutamislepingutes. Nõukogu peaks järgima avatud ja läbipaistvat teabepoliitikat Euroopa Parlamendi ees seoses ühise välis- ja julgeolekupoliitika ja Euroopa julgeoleku- ja kaitsepoliitikaga. Praegune Euroopa Parlamendi juurdepääsumenetlus nõukogu salajastele dokumentidele ei ole piisav kuna enamikul juhtudel sisaldavad dokumendid üksnes väga üldist teavet.

Sõjavarustusele ja relvastusele tehtavate kulutuste üle tuleks otsustada eelarvetes, mis on allutatud parlamentaarsele kontrollile. Vältima peaks paralleelelarveid ja -mehhanisme, mida ei suuda tõhusalt kontrollida ei riikide parlamendid ega Euroopa Parlament. Kriisioperatsioonideks, välispiiride julgeolekuks, julgeolekualaseks teadustööks ja Galileo programmiks määratud Euroopa Liidu eelarvevahendeid peaks edaspidi suurendama. Kriisiohjamise sõjalisi operatsioone tuleks rahastada Euroopa Liidu eelarvest ning seetõttu peavad liikmesriigid eraldama täiendavaid vahendeid.

Nn "ATHENA mehhanismi" ja teiste *ad hoc*-mehhanismide tõttu, mida rahastavad liikmesriigid või koguni Euroopa Arengufond, ei ole Euroopa Parlament võimeline kontrollima eelarve täitmist EJKP sõjaliste operatsioonide suhtes. Samuti on vaja läbipaistvust tsiviil-sõjaliste operatsioonide osas, mis jäävad *ad hoc* kokkulepete ja ÜVJP eelarvest rahastamise vahelisse halli tsooni.

EJKP kulutuste läbipaistvuse suurendamiseks ning Euroopa julgeolekustrateegia eesmärkide saavutamiseks vajamineva sõjalise ja tsiviilsuutlikkuse arengu toetamiseks tuleks võtta kasutusele uus eelarvemetoodika.

Julgeoleku- ja kaitseliidu suunas

EL on moodustamas julgeoleku- ja kaitseliitu, mis hõlmab nii välisjulgeolekut kui ka sisejulgeolekut, võitlust rahvusvahelise terrorismiga ja katastroofide ohjamise mitmesuguseid aspekte, mille elemendid on: liikmesriikide valmisolek 60 päeva jooksul 60 000 sõdurit positsioonidele viia ning kaasata nad ühe aasta vältavatesse rahuvalve- ja rahuoperatsioonidesse, moodustada 13 kiirreageerivat lahingrühma, kujundada politseioperatsioonide, õigusriigi, tsiviiljuhtimise ja tsiviilkaitse valdkonnas välja tsiviilkriisiohjamise suutlikkus, Euroopa juhtimisstruktuur, mis koosneb poliitika- ja julgeolekukomiteest, sõjalisest komiteest, sõjalisest staabist ning tsiviil-sõjalisest üksusest loodava operatsioonikeskusega, Euroopa eripolitsei, Euroopa Kaitseagentuur, Europol ja Euroopa vahistamismäärus, relvahangete ja relvaekspordi ühised eeskirjad ning Euroopa julgeolekualane teadustöö;

Euroopa põhiseaduse lepinguga kaasneb märkimisväärne edasimineku julgeoleku- ja kaitseliidu suunas, eriti Euroopa välisministri ameti kaudu, solidaarsusklausli kaudu, mis on mõeldud juhaks, kui liikmesriik ähvardab terrorirünnak, looduskatastroof või inimese põhjustatud katastroof ning liikmesriikide vahelise vastastikuse abistamise klausli kaudu liikmesriigi territooriumi vastu suunatud relvastatud kallaletungi korral.

Kõnealust protsessi peaks tugevdama järgmiste elementidega: Euroopa kaitsevarustuse turg, sõjaväe, politsei ja katastroofide ohjamise teenistuste käsutuses olev ühtne satelliit- ja

lennukipõhise luure süsteem ja ühtsed telekommunikatsioonistandardid, alaline merevägi Vahemeres, Euroopa eelarve, mis katab julgeoleku tsiviil- ja sõjalised aspektid, Euroopa julgeoleku ja kaitsealane asevälisminister, ELi kaitseministrite sagedasemad kohtumised, Euroopa kodanikukaitse jõud ning Euroopa tsiviilotstarbeline rahukorpus ning Euroopa suutlikkus mere- ja õhutranspordi vallas katastroofiabi ning pääste- ja kaitseoperatsioonide korral. Kõikide kõnealuste elementide üle peaks kehtima liikmesriikide parlamentide ja Euroopa Parlamendi poolne piisav parlamentaarne kontroll.

GUE/NGL VÄHEMUSE ARVAMUS – EUROOPA ÜHENDATUD VASAKPOOLSETE / PÕHJAMAADE ROHELISTE VASAKPOOLSETE LIITFRAKTSIOON

Raport ei rõhuta piisavalt rahu osakaalu vaid keskendub hoopis ELi militariseerimisele. Me mõistame hukka:

- ÜVJP jätkuva militariseerimise, mis suurendab ülemaailmset ohtu;
- Euroopa julgeolekustrateegia globaalse dimensioon, mis suurendab ennetava sõja strateegiaid (nagu märgitud raportis);
- tsiviil- ja sõjaliste missioonide tahtliku omavahelise sidumise;
- sõjaliste operatsioonide läbiviimise humanitaaroperatsioonide varjus;
- ELi lahingrühmade, eripolitsei ja sekkumisjõudude loomise ning NATO mudelist lähtuva ELi iseseisva käsustruktuuri loomise;
- ELi välispiiride militariseerimise ning pagulaste probleemide lahendamise sõjaliste vahenditega;
- käesoleva süsteemi, kus sõjalised eelarved on peidetud tsiviileelarve rubriikidesse;
- ELi teadmata suurusjärgus summade väljamakse NATOle NATO struktuuride kasutamise eest;
- Euroopa Relvastusagentuuri loomise, millega luuakse ühine sõjavarustuse turg, et tugevdada kaitsetööstust ELis;
- energiaallikatealase konkurentsi kasutamise vabandusena sõjaliseks sekkumiseks;

me nõuame:

- kodanikukeskset ELi
- rahvusvahelise õiguse ja ÜRO põhikirja ranget järgimist;
- ELi desarmeerimisasutuse loomist;
- sõjaliste kulude kasutamist tsiviileesmärkidel;
- relvaekspordi toimimisjuhendi siduvaks muutmist kogu ELi ulatuses;

Tobias Pflüger, Athanasios Pafilis, Willy Meyer Pleite, Jaromír Kohlíček, Erik Meijer

MENETLUS

Pealkiri	Raport Euroopa julgeolekustrateegia rakendamise kohta EJKP kontekstis				
Menetluse number	(2006/2033(INI))				
Vastutav komisjon loa kinnitamisest istungil teada andmise kuupäev	AFET 16.2.2006				
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev					
Arvamuse esitamisest loobumine otsuse kuupäev					
Tõhustatud koostöö istungil teada andmise kuupäev					
Raportis sisalduv(ad) muu(d) resolutsiooni ettepanek(ud)					
Raportöör(id) nimetamise kuupäev	<u>Karl von Wogau</u> 25.1.2006				
Endine raportöör / Endised raportöörid					
Arutamine parlamendikomisjonis	24.4.2006	4.5.2006	20.6.2006	12.7.2006	4.10.2006
Vastuvõtmise kuupäev	5.10.2006				
Lõpphääletuse tulemused	poolt:	30			
	vastu:	9			
	erapooletuid:	0			
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Bastiaan Belder, Elmar Brok, Simon Coveney, Véronique De Keyser, Giorgos Dimitrakopoulos, Camiel Eurlings, Alfred Gomolka, Richard Howitt, Ioannis Kasoulides, Bogdan Klich, Helmut Kuhne, Vytautas Landsbergis, Willy Meyer Pleite, Francisco José Millán Mon, Annemie Neyts-Uyttebroeck, Baroness Nicholson of Winterbourne, Raimon Obiols i Germà, Cem Özdemir, Tobias Pflüger, Hubert Pirker, Bernd Posselt, Michel Rocard, Raül Romeva i Rueda, György Schöpflin, Gitte Seeberg, Marek Siwiec, Hannes Swoboda, István Szent-Iványi, Charles Tannock, Geoffrey Van Orden, Ari Vatanen, Karl von Wogau, Luis Yañez-Barnuevo García				
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Alexandra Dobolyi, Árpád Duka-Zólyomi, Jaromír Kohlíček, Erik Meijer, Jean Spautz				
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (kodukorra art 178 lg 2)	Viktória Mohácsi, José Javier Pomés Ruiz				
Esitamise kuupäev	18.10.2006				
Märkused (andmed on kättesaadavad ainult ühes keeles)					